

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut. 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.”

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felhívások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tér-fogata 6 kr.
Bé yedíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönbén minden hazai postahivatal. Az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A verseny.

A verseny a közéletben azon mozgató erő, mely bennünket folytonos tevékenységre buzdít, hogy eszünk vezérlefe alatt fokozó erőnk a tökéletesség utáni törekvésében el ne lankadjon. Verseny nélkül tespedés, pangás állana be. A ki nem halad, az visszamarad, mondja a közmondás.

Mily jótékony hatással volt a verseny az egész nemzetre, látjuk ezt legjobban a görögök-nél. A görögök nem képezték magok közt egyiséget. A tengeröblök, folyók és hegyek által nagyon is el voltak egymástól választva, nem egyszer fogtak fegyvert egymás ellen, de a nemzeti játékok, a nyelv, a delfi jósa stb. voltak azon tényezők, melyek a szétdarabolt nemzetet egyesítették, művelték, harezdedzetté és nagygyá tették.

És miből állottak ezen nemzeti játékok? — Tudjuk, hogy itt a görögök a legnagyobb versenyt fejtették ki az anyagi téren csak úgy, mint a szellemi. Nemesak versenyt futottak gyalog és kocsin, birkóztak, ökölvívásban versenyeztek, diskossal és lándzsával dobáltak, hanem a költők és írók szellemi termékeiket itt a nemzet színe előtt olvasták fel és ezzel másokat eselekvésre buzdítottak. Ezen verseny igaz ugyan, egyedül áll az ó-korban ezen népnél.

A verseny mai nap más alakot öltött a népeknél. Az egészséges verseny azon só, mely a népeket a rothadástól, a pangástól megóvjá. Hol is állana mai nap az ipar, kereskedelem, művészet és tudomány verseny nélkül? Ez azon folytonos lüktető erő, mely az embereket, népeket szakadatlan tevékenységre ösztönzi, mely azt súgja népének: előre! — mert a visszamaradásban van a bukás! Tanulság erre a kelet, különösen China.

China készíti gyönyörű fűnyomást, Japán szép porcellánt, Kaszmir híres szöveteket. Ezen termékek nemzedékről nemzedékre szálló ügyes kézügyességnek tanujeljei, melyek a tökéletesség bi-

zonyos fokát elérték. De ezen relatív tökéletesség már évezrek előtt meg volt és a pangás közzel fogható jeleit magán viseli. A nagyipar pedig, mely a mechanikának kifolyása, mely a gőz és villanyosság segítségével időt és tért legyőz, a versenyző európai népek előjoga. Ha ezen ipar Indiában az angolok hatalmas fegyvere alatt tért hódít, Japánban kedvező fogadtatásban részesül, az alatt Chinában nemzeti elfogultság mellett visszatetszést szül. Nem rég olvastuk, hogy a vaspálya-építést a „menyei birodalom”-ban a kínaiak részéről veszély fenyegette

A világiállítások azon czélből is nyitattak meg, hogy a kiállított tárgyak másokat versenyre buzdítsanak és tökéletesítésre serkentessenek. Ezeket lehet összehasonlítva látni, mily jótékony hatása van a versenynek a nemzeti iparczikkek tökéletesítésére.

Előbb a kormányok azt hitték, hogy a védvám létesítése által az iparnak és kereskedelemnek nagy szolgálatot tesznek. Az ily sorompók felállításával a szabad verseny az ipar és kereskedelem terén nemesak hogy nem mozdítatik elő, hanem ellenkezőleg, az ipart és kereskedelmet a kormányok gyámsága alá helyezik. „Erős megrázkodtatás vagy állami hanyatlás korában egyes országok ismét a védvámokhoz nyulnak, általuk akarván helyre hozni rövid idő alatt a veszendőbe ment milliókat, nem gondolván meg mily nagy kár háramolhatik belőle évtizedeken át az országra.”

Az egyedáruasság szintén nagy akadálya a versenynek csak úgy, mint az előbbi időkben a a czéhrendszer nagyban korlátozta az ipart. Ezen korlátokat a mai kor már régen eltüntette és a szabad iparnak helyt engedett. A salak, melyet az ilyen korlátlan ipar és kereskedelem magával hoz, a tiszta törekvés- és termeléstől csakhamar elválllik s magától mint czélszerűtlen és hasznavehetetlen lehull. A verseny nem tűri meg az ily

korlátokat, a jónak végre mégis csak győznie kell.

Ezek némely tekintetben oly dolgok, melyek nem függnnek tőlünk, melyeket mi a legnagyobb megfeszítéssel sem változtathatunk meg. De van egy más tér, a hol mindenki képességéhez és tehetségéhez képest szintén versenyt fejthet ki: ez a jótékonyaság tere.

Ha már a vallás és politika elválaszt bennünket egymástól, legyen a praktikus humanismus azon tér, a hol mindnyájan kezét fogva egymással, embebrtársaink javát tőlünk kitelhetőleg előmozdítsuk. Ez idén a kedvezőtlen időjárás következtében szegénységgel küzdő megyebeli polgártársainkat résztvevő szívvvel támogatni, nyomorukon lehetőleg segíteni, oly feladat, mely felebaráti kötelelességeink közé tartozik. A jóban, a felebaráti szeretetben versenyezni oly magas, elérhető és lehetséges dolog, mely életünket teljesen töltheti ki. A ki a jónak és nemesnek létesítésében versenyez, a ki nem keres fáradozásáért semmi külső jutalmat és elismerést, a ki a jót a jóért, a felebaráti szeretetet szeretetből gyakorolja, ez megtalálja lelkiismeretében azon jutalmat, melyet csak a hiven teljesített köteleesség öntudata nyujthat.

Az ily czéltudatos verseny, mely a fáradozhatatlan tevékenységet feladatául tüzte ki, nem fog a pessimismus felé vezetni, mely némely tekintetben korunk betegsége.

De a pessimismusnak is van némi jó oldala. Az ő kulturális missiója az, hogy az ember szellemi tehetségét éleszsze, a száraz fogalmak és tételek felett őt gondolkodásra buzdítsa, a népekben a jobb állapot utáni vágyat öbressze és kutatásra serkentse. Ez az ő feladata.

Verseny legyen mindenütt: az ipar, kereskedelem, tudomány, művészet és a jótékonyaság terén. Ez visz bennünket előre, ez mutatja meg életképességünket más nemzetekkel szemben, ez

T Á R C Z A.

Délvidéki és Aidunai kirándulásom.

VII.

Belgrád.

A szerbek nagy fejedelmének Obrenovics Mihály-nak lovas szobra ott áll a nemzeti színház előtti téren. Az olasz szobrászat egyik remek műve ez. — A fejedelem dalás alakját a festői magyarázruha nemesek megkapóan tünteti fel, de sőt fokozza annak művészi hatását. Érezkarja utasítólag, csaknem parancsolólag mutat dél felé, inti, biztatja, buzdítja a mai rövid látású szerb államférfiakat, hogy gondoskodásuk tárgya maga Szerbia legyen s ne fússanak ködképek után. Az emelvény, mely a lovas szobrot hordja, feliratokkal van ellátva: „III-ik Obrenovics Mihály fejedelemnek a háládatos Szerbia” az egyik lapon, a többin pedig győzelmes esztáinak helyei: „Beograd, Kladovo, Szemederevo, Szoko, Úzsice, Szabacz.” A nemzeti színház eszino épület, körülbelül oly nagy mint a budai várszínház, berendezése azonban annál újabb és szebb, díszítése piros bársony arannyal, néző tere három emeletre van osztva. Itt gyűlésezett az új alkotmányhozó nagy skuptsina, mert nagyobb gyűlésekre alkalmasabb helylyel nem rendelkezik Belgrád. A kis skuptsina vagyis a parlament egy ideiglenes, a városligeti arenához hasonló, de annál sokkal kisebb szerű épületben tartja üléseit. Szűk folyosóin nem leülni, de kettesével járkálni is feladat, ide nehezen vonulhatnak ki a kormánypárti képviselők, ha egy liberális órákhosszig tartó diétával untatja őket. A parlamenti terem elején deszkából örszűtött emelvény van, ez emelvény még csak befestve sines. Közepén mennyezet alatt egy meglehetősen kopott piros bársony aranyozott fautenil képezi a királyi trónt.

Ettől jobbra és balra magas hátú nádszék állanak, a miniszterek helyei ezek. Az emelvény előtt néhány tanári székhöz hasonló ülő helyet foglalják el a „ház” tisztviselői. A képviselők félkörben elhelyezett bőrrel bevont üléseken ülnek, de ezen ülések kiállítására is felette primitív. A skuptsinának 132 tagja van, kiknek mindegyike az ülések tartama alatt 10 frank napidíjat kap. Midőn Risztics regens a skuptsinát megnyitotta, a

királyi trónba nem ült belé, csak előtte állt. Az új királyi konak a régi mellett a kragujevatzi utcában épült, nem nagy, de izléses és eszinos, három igen erősen aranyozott díszes kupolája tetszetős külsőt kölcsönöz neki, mindjárt mellette van a régi királyi palota, ebben lakik az uralkodó, egyszerű egyemeletes épület, valamivel beljebb áll az előbbinél, gondozott kert választja el az utcától. — Nem messze van tőle „Natalia” királyné volt lakása, hat ablakkal bíró kis városi kinézésű földszintes ház, alig lehet az ember, hogy ama nagyravágyó, dúsagzadag, uralkodni szerető nő, ily egyszerű helyen képes volt lakni, közvetlen mellette van a kereskedelmi minisztérium, melynek udvarából mentek át a rendőrök Natalia udvarára, mikor őt az elutasításra kényszeríték. A Topesider felé vezető uton a parlament közelében csoportosulnak a felső várost kivéve — Belgrád legszebb épületei: a különböző minisztériumok palotái, több modern magánház. Kár, hogy kövezete még e helyen is botránysan rossz. Altalában Szerbia fővárosa egy kis most öbredező ország fejlődő központjának benyomását tette rám minden tekintetben. Meg van itt minden, de csak ambicióban.

Egyedül a nemzeti érzés lobog erős lánggal. Végtelen hiba, hogy az intézők e természetes öserőt mérsékelve nem használják fel, gyenge szerkezetű államépületek megerősítésére, hanem ellenkezőleg: szenvedélylyel szűnják önmaguk vesztére.

Szerb szón kívül nem hallani ott mást. A kereskedői czimáblakon, hirdető helyeken csak Cirill betűk láthatók, több czégtáblán pedig ily kereskedői neveket Goldstein stb. olvastunk, de itt sem nevet nem fitogtatta, sem portékáját nem kinalgatta, ékes német nyelven, mint nálunk teszik széltében-hosszában? A kék, fehér, piros színt lépten-nyomon alkalmazzák, jellege Belgradnak kizárólag szerb.

A Duna parttól, a kikötő helyről meredek utcán kell kikapaszkodni a belvárosba, melynek elején van Belgrád székesegyháza. E templom külsőleg semmit se különbözik a többtől, de belső berendezése fényes. Az oltárt dusan aranyozott művészies kivitelű képekkel ellátott fal választja el a templom hajójától, mely falon át három kétfelé nyíló áttört szárnyas ajtón lehet az oltárhoz jutni. A középső ajtóval szemben csaknem a hajó közepén van egy kerek márvány emelvény, melyre két

lépesőn lehet feljutni. Az oltártól balra, — az emelvény-nyel egy irányban, koronás és pazarul aranyozott menyezett alatt lévő három díszes ülőhelyek egyikében és pedig ezek elsejében állt egy alacsony, kopasz, hosszú szakállú, jellegzetes arcu aggastyán, hosszú, nagyszemű olvasót morszolva keze között. A görögkeleti szerzetesek egyszerű ruháját viselte, puritán fekete ruhája elütött fényes környezetétől. Ez aggastyán a szerbiai pánszláv propaganda főnöke Mihály metropolita volt.

Javában folyt ugyanis az isteni tisztelt, midő a templomba beléptünk. A káprázató, minden érzékünknek tetszetős mythicus szertartás lebilineseli az embert. Meglepetve a szertartás művészi része által elbűvölve huzódunk meg a templom egy oszlopánál, s annyira vonzott ez, hogy több mint egy órát töltöttünk el esendes szemlélet, hallgatás és élvezetben, habár belőle egy szót sem értett egyikünk sem. A templom festményei is művésziek, különösen szépek Krisztus életének egyes részei. Remek a plafond festmény, az Ur a felhők között, továbbá a Szent Lélek leszállása és Saul megtérése. Az előbb említett márvány emelvényen szemben az oltárral, háttal a közönséghez állt a miséző pap, drapszin arannyal kivarrott teshez álló öltözetben, mely kiemelte férfias alakját, hosszú fekete göndör haja fürtökben omlott le vállára, gyönyörű bariton hangja magával ragadta a hallgatót; az oltárral szemben álló karzaton vegyes kar pótolja az orgonát, s négy felséges hang quartettben felelt a miséző pap énekére.

Oly tökélylyel, oly hatással, minőt emberi hangon kívül semmi más eszközzel elérni nem lehet. A fényesen öltözött pap a metropolita áldását kérte, ki megis áldotta, mire a pap készsékkal felelt, majd a megnyílt szárnyas ajtón az oltárhoz ment, honnan ismét fényes segédlettel jött vissza. Majd ismét az oltárhoz menve, a betett szárnyas ajtón keresztül gyöngén, majd erősebben hangzó énekével, mire a vegyes kar hasonlólag felelt, a mythicus hatást a tetőpontra emelte.

Több mint egy órai ott időzés után, mivel az idő sürgetett, el kellett hagynom a templomot, a melyre tapasztalt élvezetere, mindig kedvesen emlékszem vissza.

Perjéssy László.

tanit meg azokkal egyenlővé tartani. Ez fog minket ösztönözni arra, hogy fáradhatatlan tevékenységgel a tökéletesség felé haladjunk.

Wiesinger Károly

Nemzeti állam és polgárosodás.

Ez alatt a cím alatt Lőrinczy György a polgári olvasókör helyiségében mult vasárnap délután felolvasást tartott, mely nagyon szép számú közönséget vonzott. A felolvasást, melynek önálló gondolatai a francia forradalom nagy eszméinek emlőin izmosodtak tartalmas eleven egészszé, röviden a következőkben van alkalmunk ismertetni:

A bevezetés után, melyben a felolvasó az irányban tesz kijelentést, hogy értekezésének nem kíván erősebb jelentőséget tulajdonítani, mint a minővel bármely más egyszerű honpolgár szavai bírnak, ki életét munkában és tanulásba tölti, rátré a felolvasó annak ismertetésére, hogy a nagy Francia nemzet által kivont emberi jogok helyes felismerése és átvétele nyomán miként lett lassankint hazánkban is elfogadott ezim a „polgár” elnevezés.

Az önmagának visszaadott ember — mondja Lőrinczy — legszebb fogalma volt ez akkor, mely kifejezte egyúttal a politikai jogokban és társadalmi rendeltetésben való egyenlőséget, valamint azt, hogy a szabadság közös, elvehetetlen, velünk született tulajdonunk. A polgárrá keresztelt pórok millióinak azon lázas lelkesülésében, mely az 1848-iki nagy napokban felriadt, a magyar ember büszkén nevezte polgárnak magát: az állami terhek közös viselése s a nemzeti jog és munka arányos felosztása, később a sötét gyászévek általános szenvedései bizonyos egyenlőséget teremtettek társadalmunkban, melynek még civilizációját — haladását — is polgárosodásnak nevezték el. S pedig jogosan: mert akkor csakugyan minden ember polgár volt: becsületes és szorgalmas munkása a családnak s az ennek alapján felépült nemzeti társadalomnak. A polgári munka e fénykorában az évezredes válaszfalak összeomlottak: a ezimerek, bástyák, páncélok és kutyabőrök lomtárba kerültek mindama cifraságokkal együtt, melyekkel az elmúlt századok kiváltságosai „Isten kegyelméből” fel voltak eziczomázva. Az érdemet a fogalmak e szent háromsága szerint nevezték: ész, becsület, munka. Jutalma keresetlenül is bőven kijutott a polgártársak szívből fakadt tiszteletében és szeretetében.

Mikor a királykoronázó országgyűlés összeült, — magába foglalva a magyar nemzet szívetvirágát, soha még oly helyesen beosztott társadalom hazánkban nem volt, mint akkor. Minden szellemi és anyagi erő lehetőleg illetékes helyére állítottott, s az államgépezet működése valóban esodálatra méltó élénkséggel és ruganyossággal indult meg.

A polgárosodás legszebb vívmányai: a szabadelvű jog és bölészet a tudományos világban; művészetek a Maecenásoknál, s a gőz és villany csodagyermekai: a gépek, technikai tudományok ezerféle találmányai a munkabíró karok között szives fogadtatásra találtak. Vasutak, kereskedelmi és iparvállalatok születtek mintegy varázsszóra: falukból városok épültek, melyek díszes palotasorokkal dícsőitették a haladás lánglelkű vezetőit. Ez a magyar polgárság társadalmának élete volt, mely dolgozott, hogy nagygyá teremtsé hazánkat és nemzetünket.

Hanem azután, amint nyugat felől rohamosan kezdett beözönlöni a civilizációval együtt — mely Lőrinczy szerint már manapság nem is polgárosodást, hanem kulturát jelent — a germán szellem is: megerősödött nemzeti karakterünk hovatovább kiformázott s ezzel együtt áldozatul esett a világcivilizációnak az az eszme is, mely az egyenlőség, haza- és szabadságszeretettel leginkább rokon s mely a társadalom nemzeti jellegét leghatalmasabban képes megalkotni: a polgártársadalom fenséges eszméje is. Nemzetünk jobban, mint a középkorban osztályokra van szakadozva, mert míg hajdan egy arisztokrátiánk volt: most van három is.

Kifejti azután a felolvasó, hogy mit kíván: „magyar, polgári, — tehát demokratikus — egyseges társadalmat.” Polgári társadalmat, — mondja Lőrinczy — melyben nyitva legyen az előhaladás útja mindenki számára; polgári társadalmat, melyben jogokra és kötelességekre nézve mindenki egyenlő; melyben minden kar munkát és minden munka becsülést talál; a melyben legyenek kiváltságos naplopók és agyondolgozott rabszolgák, csak munkás, dolgos polgárok, s a mely egyetlen nagy eszmében mindig egy és osztatlan: abban a vágyban hogy a magyar haza és nemzet gazdag, magyar és szabad legyen! De hogy ez ideált megközelítsük, — nem

elégséges jó szándékkal tétlenül néznünk az idők és emberek tovarohanását, hanem meg is kell tennie mindenkinek a magáét. Tagadhatatlan például, hogy a magyar társadalom mai viszás fejlődésének egyik oka az, hogy a polgári elem csaknem teljesen visszahúzódott a közélet teréről, s így elveit és akaratát nem érvényesítheti. Ennek legelső következménye, hogy a nyilvános élet majdnem minden ágazatában üresfejű stréberok vagy tapasztalatlan főri esemeték dominálnak egy-egy régi hangzású családi név jussán, s társadalmunk vezetésénél a polgári demokratikus elv teljesen figyelmen kívül marad. Nézzünk körül az országban, és szomorúan fogjuk látni, kik foglalják el azon díszes polozokat, melyekre a polgári bizalom hajdan az erény és érdem mintaképeit jutalomképpen helyezte: hogy kik csipognak ott, „hol a gyors szárnyu sólyom is csak nagy félve járt előbb”.

Arra inti tehát a felolvasó a polgári elemet, hogy lépjen ki rideg elzárkózottságából s becsületes munkásságának önértékével jelenjék meg a közélet porondján, hogy megalkossa a polgárosult magyar nemzeti államot. A polgári elemnek részt kell vennie egyleteink, intézményeink s politikai életünk minden mozzanatában s szóval, tettel és áldozattal elősegíteni a polgári elvnek diadalát. Társadalmunk vezetésére oly férfiakat kell állítanunk, kik vész és vihar között, a hatalom csábításai és a hiúság ingere ellenében is az igazság és hazaszeretet zászlóját emelik magasra.

A felolvasó ezután emlékeztetett a mesére, mely szerint a hollótól egyszer azt kérdezték: „Kicsoda szép?” S a holló azt felelte: „A fiaim.” — Ha tölem, — végzi Lőrinczy, — ki egészen polgár vagyok, azt kérdeznék, hogy kiket tartok alkalmasnak a nemzet vezetésére, nem lennék jobb a hollónál, hanem azt felelném, hogy a „fiaimat”: — becsületes és magyar polgárokat.

A felolvasást zajosan megtapsolták, mely után a kör elnöke mondott meleg hangu köszönetet a felolvasónak. — A felolvasás szövege különben — mint halljuk — a Tompa-szobor javára egész terjedelmében önálló füzetként is meg fog jelenni. Előre is felhívjuk reá olvasóink figyelmét.

A polgári olvasóban a legközelebbi felolvasás f. é. december közepén lesz, s arra, mint halljuk, Dr. Bernát István megnyerésén fáradoznak a kör intéző emberei. —a —

Levelezés.

Simonyi, 1891. november 3—4.

Agárverseny.

Mint száz éves naptár jövendőmondója megmondja mikor jó a fejsze s golya, Jelzi az ősz, tavaszt, a telet és nyarat, Ugy jelzem én itten a futó agarat, Ez idő szerint már negyedik ősz járja, Hogy agárversenyre járunk a Dobrára. Az érdeklődésnek azért nincsen vége Megjelent ott megyénk szép hölgyközönsége. Délézég ifjú lovas úgy nem lovagolna, Ha nem kísérné szép női szem távolba, Hogy ha nem jönnének ők közénk e tájra: A szomorú ősznek sem lenne virága.

Kik a mult versenyen ott jelen valónak Vendégei voltak majd mind a Dobrának, A szép társaságban, új vendégünk lett ma: Özevgy Draskóczy: Szentmiklóssy Klemma. Színtén legelőször jött a versenyterre: Vajda Andornak a kedves felesége.

Ki multkor véletlen ki volt itt maradvia: Ott volt most is a szép Bornemisza Anna.

— Tévedés ne legyen e versenyenél újra: — Jánosiból Szentmiklóssy Auguszta.

Még több új vendéget említek én itt ma: Ott volt a szép, kedves Madarassy Vilma,

A szép társaságban új jelenség vala: Sárosvármegyéből a szép Török Ara.

Színtén először jött ki a versenytájjra: A két szép Isépy leány: Ilda, Martha.

Többet nem tudok, hogy új vendég lett volna, Csupán a közelből a szép Vajda Róza.

Ezenkívül voltak szép urnók leányok, Mind meg annyi nyíló bimbók és virágok, Neveiket újból nem emlitem sorba: Mintha lettünk volna Amazontabőrba.

Most is Simonyinál gyűlt össze a serog, Hová most ez uttal későn gyülekeztek, Mert már közel elhunyt a tizenegy óra, Midőn szól Ragályi: lóra fiuk, lóra!

A deli lovasok sok ideig jartak, Mig nagy keresésre egy nyulat találtak.

Az első futásra el lett most bocsátva: Grf Almásy Arthur kifejlett „Sárkány”-a,

Melynek a futásnál méltó párja vala: Ragályi Gyulának szép „Köbi” agara

— nyul hátul ugrott, későn vették észre, De azért a Sárkány így is utól érte.

Köbi távolabb volt, de elment mellette A jó nyul még így is kikapott a hegyre, Bár a nyulat Sárkány, Köbi egyre vágta:

Elmenekült a hegy eseplyés oldalába, Birák visszajöven a szép verseny pályán: Kijelentették, hogy felmaradt a Sárkány.

Újra megindultak a vitéz lovasok, De — mint mult versenyenél — nyul most sem vala sok.

A tizenkét lovas szél fogott a tájon, Hogy más két agárnak is nyulat találjon, Sok idő vártatva rábukkantak egyre,

Melyre másodsorra le lett most eresztve Bornemisza István kétszer nyert „Darázs”-a,

A melynek Draskóczy „Mungó”-ja volt párja.

A nyulat először a Darázs megvágta, De azért a Mungó sem maradt itt hátra,

Vágott rajta sokat, mind a kettő vágta, Ez a nyul is felment a Hadaricskába,

Visszavárván végre ezen két agarat Birák kijelenték: a Mungó felmaradt.

Harmadik nyulra is soká kellett várni Erre lett eresztve „Róka” és a „Sári”.

Szentmiklóssy Pista jó Róka-agara, A Sári ismét a Ragályié vala,

A Róka a nyulat magát itt elvágta Igy a Sári mellett ő maradt itt hátra,

De e harmadik nyul nem menekült elve, A rét közepében került terítékre,

Negyedik „hajrá”-tól zendült meg a róna Újra lett eresztve Draskóczy Mungója,

Hozzá lett eresztve itt kísézőtök A lemaradt Róka most erővestőnek,

A nyul vezetvén e két agártól, végre Megfogott egy szép esutkás közepébe,

Lovasok ezután még sokáig jartak Három óra elmult, nyulat nem találtak,

Mentünk Simonyiba a nagy iskolába, Hol a vendégeket a jó ebéd várta.

Kezdődött az ebéd cigány zene mellett, Volt ott minden a mi szemnek, szájnak kellett,

Majd jött a sok toaszt, — legelső a nőkre — Mint életünkben a fő-fő tényezőkre,

Jelen lévén megyénk kedves főispánja: Köszönté a járás főszolgabírája,

És hogy örömminket még inkább tetézte: Újból üdvözlé őt Simonyi lelkése

Nemesak maga, hanem községo nevében Hogy jó főispánunk igen soká éljen!

Jelen főispánunk poharat fölvetve A lelkészt, községet szívből üdvözölte,

Volt még sok szép toaszt, de vig zene mellett, A fiatalság most tánczra kapott kedvet,

Háromszor is hangzott egymás után „újra” Örömré változott szívünknek boruja,

Telve volt a terem a sok szép vendéggel, Nyolcz óra elmulván, eloszultunk szelylel,

Hogy újult erővel lássunk hozzá másnap A még hátra maradt agár futtatásnak,

Másnap tíz óraker mentünk ki a tájra, — Arany színbe játszott a nap fény sugarára,

Lovasok fel s alá most is soká jartak, Három óra telt el míg nyulat találtak,

Fölgrott a füles jó bent a szántáson, Hogy a vendégereg mindent tisztán lásson,

Sárkány volt az első, mely a nyulat vágta, Sári is ott termett mindjárt a nyomába,

Mind a kettő vágta, míg nem utóljára Megfogott a nyul az erdő aljába,

Ezen két agarat ismét visszavárván Kijelentették, hogy felmaradt a Sárkány,

E most futott agár jöven utóljára A Mungóval együtt a végső túszára,

Mivel soká jartak — lévén a nyul kevés — Ráfér az agarra föléra pihenés,

De az idő — mulván mint hős avangárda — Indul a lovasság a döntő esatára,

Nagy keresés után rábukkantak végre A Dobrának ritka tapsifülesére,

Nyulat eleinte Mungó törte-verte Sárkány is ott termett nihamar mellette

Jó nagy futás után — Dobóca aljába — Történt a fülesnek diesteljes halála,

Igy a nap talánya szépen meg volt oldva: Billikomós lett a Draskóczy „Mungó”-ja

A második díjra így a Sárkány maradt, Versenyre hívta ki a nyertes agarat,

Mint versenyenél szokás megtörtént ez eset, Hogy ez uttal mindkét favorit lesett,

De azért a multnak fényes diestésége, Megmarad és nem megy feledékenységbe,

Három óra mulván mentünk a Dobrára, A verseny utáni bucsu lakomára,

Vigan folyt az ebéd, vig zenező mellett Az ifjuság itt is tánczra kerekedett,

Vigalom helye volt a dobrai csárda, „Három a táncz” benne késő estig jarta,

A jól töltött két nap edes emlékével Eloszultunk végre vidám jó kedéllyel,

A nagy hosszú időt, — az egy évet — várva, A midőn mehetünk ismét a Dobrára.

Lengyel László

* * 1891. november hó 10-én

Tisztelt Szerkesztő ur! E hó 8-án Zeherjén lefolyt templom s toronyújítási ünnepélyről kívánom e becses lapok olvasót t. Szerkesztő ur engedelmével értesíteni; mert megérdemli e kies helyen épült községnak minden szép s nemes iránt fogékony népe, hogy az ő örömtikről mások is bővebben legyenek tájékozottva. Annnyival is inkább, mert sok olyan jó tulajdonság van abban a községnben s egyházban, a mi bizony másoknak is követésre méltó példa gyanánt szolgálhat.

Rimaszombatnak a közel szomszédsága van-e valamelyes jó hatással Zeherjére? En nem tudom; de azt a külső esint, amely mindjárt meglepett házainak tisztántartásával, gyümölcsfakkal tele ültetett udvarainak rendezettségével s középületeinek kellő gondozásával, én részemről, a falu népének szép iránt való érteke mellett, ezt Rimaszombat községnének is hajlandó vagyok tulajdonítani. Igazán jól esett a fent említetteket Zeherjén szemlélni: mert falusi községnnek legnagyobb részében a ronda kinézésű, meszeletlen házak, a hasznos és szép gyümölcsfák nélküli udvarokon levő giz-gaz, sokkal többet n.ond, mint az első pillanatra látszik. Azt mutatja, hogy a hol a népnek nines érteke a házak külső tisztán tartása iránt, hiányzik ott a rendnek szeretete is; s ha a házak kívülről is, a hol mindenki látja, tisztátalanok, milyenek lehetnek belülről, a hol kevesen látják?! milyen lehet az ilyen házakban lakó népnek műveltsége, erkölcese, s milyen lehet ott a lelki élet?! A lakó házaknak külsejéről, még inkább a középületeknek, a milyen az iskola, paplak templom díszes vagy disztelen s elhanyagolt voltáról mindig következtetni lehet a községn népeire. Egy tükör az, a melyben a községn színéről-hauni-sittatlanul látja magát. Ronda iskola, paplak s templom csak ronda, lusta, tisztaságot és rendet nem szerető emberek közt van.

Érdemeül essék Zeherjének, hogy ez ott nem ugyan! Bár a községn lakosainak a száma a 300-at sem éri el, közöttük a legtöbb napszámmal keresi kenyerét, mégis szívesen meghozták az áldozatot, hogy középületeik rendben legyenek. Paplakját 1885-ben tetemes költséggel javíttatta; 1887-ben egészen új díszes iskolát építtetett; s mindkét épületet deszka-kerítéssel ellátta, ez év nyarán pedig 2200 frt költséggel templomát s tornyát javíttatta ki s már előbb az éneklőkar a templomba orgonát állított. Ezeknek az építkezéseknek a befejezésére ült e hó 8-án haladó örömmünnepet!

Ez a községn népe, mely a maga jószántából annyira képes, megérdemli, hogy tette másoknak is hírül adassék. Egyiknek, hogy lelkesüljön a nemes példán, a másoknak, hogy lássa saját elmaradottságát.

Soká éljen jó Zeherje népe!!! Egy jelenvolt.

Helybeli hírek.

Főigazgatói látogatás. Dunai Ferenc tankerületi főigazgató a múlt hét három utolsó napján városunkban időzött s ez alatt megvizsgálta az egy. prot. főgimnáziumot. A tavalyi ittlete óta eszközölt előnyös átalakítások kellemesen lepték őt a főigazgatót. Az építkezések most már teljesen be vannak fejezve s e tekintetben az intézetnek hosszú ideig nem lesz kiadása. A tanítás eredménye teljes megelégedést keltett a főigazgatóban, ki a zárterkezleten nem késett kijelenteni, hogy a felügyelete alatt álló tizenhat középiskola között, az állami intézeteket is beleszámítva, a rimaszombati a legelső közté tanári kar előtt legteljesebb elismerését nyilvánítá. Az ily erkölcsi sikerben részesülő tanintézet megérdemelne egy négyezer forintos segélytáblettel nyújtó miniszteri vagy legalább is egy osztálytanácsosi látogatást is.

Eljegyzés. Czíkora István, a helybeli községi iskola tantestületének egyik legnépszerűbb tagja, f. hó 14-én jegyezte el Hibján Etelka kisasszonyt Nyiregyházaról. Állandó boldogságot kívánunk az ifju párnak!

A takarékpénztári könyvei állásra a nagyszámú pályázók közül Kern Adólf helybeli jőhírű kereskedő választotta meg nagy szótöbbséggel a takarékpénztár igazgató választásán.

ATHelyezés. Balog Albert áll. vasuti mérnök, ki alig néhány hete tölti be a Gedeon János helyét, hasonló minőségben Gödöllőre helyeztetett át. Ez üresedés folytán a rimaszombati osztálymérnökség új tagja Fenyves Miklós kir. segédmérnök lett, ki új állomására már megis érkezett.

Hatalozások. Folyó hó 16-án hunyt el öz. Chászár Györgyné szül. Schwarz Antónia, széles körben ismert család legidősebb tagja. Temetése kedden e hó 17-én volt — öz. Vathay Bertalané szül. Kisjóka Szakál Lujza asszony pedig f. hó 13-án szenderült jobblétre s temetése 16-án ment vége Zádorházin. Béke poraikra!

Disz közgyűlés. A Rimaszombati város és vidéké jótékony nőegylete 25 éves fennállásának megünneplése végett, rendszerinti közgyűléseinek helyén, a rimaszombati takarékpénztár épületében november hó 28-ik napjának délutáni 3 óráján, diszkozgyűlést tart, s ezen közgyűlésre a nögyeület tagjait, valamint az egyesület iránt érdeklődő közönséget meghívja; valamint meghívja azon közővesorára is melyet ezen alkalomból kifolyólag, ugyanazon napon a „Három Rózsa“ vendéglő nagytermében esti 7 órakor fog tartani s felkéri mindazokat, kik e közővesorán résztvenni óhajtanak, hogy résztvételüknek a rimaszombati kaszinó helyiségében és Miskolczy István ur ezokrásdjában elhelyezett aláírási íveken sajátkezű aláírásukkal, a terítők megrendelhetése végett lehetőleg november hó 25-ig kifejezést adjanak. A nögyeület.

A pótdadó. Rimaszombati város képviselőtestülete a pótdadót 21½%-ban állapította meg, ebből 11% általános, 5% pedig iskolai pótdadó; míg 5½% azokra a lakosokra vették ki, akik mezei kerületek kötelesek tartani. A pótdadó alapjúl 34356 frt 14 kr. egyenes államiadó vétetett. A „decifity“ ugyanezen a közgyűlésen 5492 frt 84 kr-ra lett leszállítva.

Germanizáció. A bor drága, a bor rossz, a pálinka nem urnak való, inni pedig csak kell valamit. Így válik aztán a legízesebb magyar gyomor is lassankint német érzelművé; vagyis — sört iszik derűre borra. A helybeli vendéglősök aztán még hízlelnek is az urak eme gyenge oldalának; esapolják a jobbnál jobb söröket, csakúgy mint nyárban. Söt egyikők: Gömöri Ede, a rimaszombati sörkirály, még újabb kényelemlől is gondoskodott vendégei számára, amikor t. i. az eddigi kávéházi helyiségét díszes söresarnokká varázsolta át a tél folyamára.

Lőtulajdonosok figyelmebe. A m. kir. 6-ik számú honvéd-huszár-ezred főállományainak pótlása céljából az ezred „pótlóvázó“ bizottsága, Palkovics ezredes vezetése alatt folyó évi december hó 3-án Rimaszombatan lovackat fog vásárolni.

Gaukler. Vasárnap este egy szerencsenországból hozzánk szakadt ugynevezett világhírű művész, visszavonhatatlanul első, utolsó és egyszeri előadásban úntatta városunk publikumának egy kis töredékét a Rózsa nagytermében. Nem volna kifogásunk ellene, ha valami nagy truppal jött volna hozzánk, mert összes művészete egy egész estét betöltő változatos előadásnak hízagpótló számául beválhatott volna a jó izlés által megkövetelt tulzások törlésével, — de így egymagában elismerés helyett inkább szánakozást érdemelhetett ki a gyér közönség részéről, melynek egyik fele már a műsor első számjainál tüntetőleg elhagyta az előadást. — Tekintve azt, hogy a kenyékereslet sok mindenre ráviszi még a zulu-kafiért is, nem haragudhatunk rá, hogy kissé felütett.

Vármegyei újdonságok.

Uj titkos tanácsos. Ő Felső Schopper György dr. rozsnóióm. kath. megyés püspököt val. belső titkos tanácsossá nevezte ki e hó 8-án kelt kéziratával.

Uj megbízottági tagok. A gyezi körben Matyasovszky János, a jolsvai körben pedig Kubinyi Géza lettek megválasztva az elhalálozás folytán üresedésbe jött megbízottági helyekre.

Főszolgabírói körutazás. Dráskóczy László rimaszécsi járási főszolgabíró folyó hó 14-én kezdte meg hivatalos körutját Menyhárt Andor díjnak kíséretében, s a várgedei közigazgatási körzet összes községeknek ügy- és pénzkezelése körül tartott rovanosolást. Folyó hó 17—20. napjaira a jánosí rimaszécsi, söréi és almágyi körzetek ügymenetét fogja Biharí Gusztáv díjnak segédlete mellett megvizsgálni; ugyanakkora a hangonyi, velkenyvi, uzapanynyi és balogi körzetek megvizsgálására gróf Almásy szolgabírói küldte ki.

Egyházi ünnepély volt Dúsan vasárnap folyó hó 15-én. E napon esett ugyanis az ottani evangélikus leánygyülekezet templomának felszentelési évfordulója, mely most az által nyert különös ünnepi jelentőséget, hogy ez alkalommal Glauf Pál főesperes lelkész ur bemutatva buzditó szavak kíséretében a gyülekezetnek és tulajdonába adta azon urvaesorai kannát, melyek Dúsa számára a löesei evangélikus nögyelet ajándékából a magyarhoní ev. gyámintézet adományozott. Az ezüsthől készült, belül aranyozott templomi szent edény, fájdalom, a bécsi müipar izlését dicséri s 57 frt értékét képvisel. A nevezett főesperes lelkész ur magyar szónoklata mellett lefolyt ünnepélyen jelen volt Hámos József ur Cserenesnyből

és Dúsanak földesura Hámos Aladár ur, ki, miután a község iskolája már teljesen magyar, most azon buzgólkodik, hogy a nemzeti nyelv előjoga a templomban is érvényesüljön.

Temetés. Bár kissé megkésve, még sem mulasztatjuk el, hogy a népnevelés egy veterán, sok küzdelem között is hivatásában fáradhatlan, s a magyar hazafias eszmék lelkes bajnokáról — Hüvösi Mátyás kezegei ev. tanító, — kit folyó hó 5-én kísértünk ki nagy részvét mellett örök nyugalma helyére, meg ne emlékezzünk. — Ezen, a tanügy terén közel 50 éven át fáradozt s nemes pályafutása után most már nyugodtan pihenő agastyán. Alig 20—22 éves volt még csak, midőn a tanító nehéz, de magasztos pályán megkezdve működését, s a nemes tűz, a tiszta hazafias érzelem, mely az ifju kebelét lángra lobbantá, a 74 éves aggnak halványan pislogó életméséből is tiszta fényvel ragyogott elő. Ezzel pedig nem keveset mondunk akkor, midőn a viszonyokat vesszük figyelembe, a melyek a kezegei kisdé leányegyházban az ő hazafias működésének gátat voltak vetendő. Az iskoláról nem hiába mondatik, hogy veteményes kert, mert az élet fényesen tanúsítja, hogy a gyermekből növekedett férfi oly gyümölcsöt terem, a mely mag vettettet el a fogékony gyermeki szív termő talajában. Kezege kisdé községg Hüvösi Mátyás gondos kertészkedése mellett hazafias irányban fejlődött, lehet mondani egészen megmagyarosodott, s így a fáradhatlan munkás, kinek nemcsak nehéz anyagi körülményekkel, de még sokszor nehezebb, elkésztőbb fondorlatokkal kelle megküzdnie, lelkiismeretes munkálkodásával áldást árasztott a kis községre s közvetve a kishonti esperességre is. Az évek terhe, az élet gondja nehez sulylyal nyomta az egykor oly erős vállakat, megtörte a rosakatag testet, de a rosakatag testben is erős volt a lélek, mely majdnem a végsőig teljesíté nemes, magasztos, nehéz köteletségét. Az igen is szerény falusi tanító, mint családapa is nagy, nemes feladatot teljesített, midőn gyermekeit gondos nevelésben részesíté, s egyetlen fiát igaz, lelkes, szép képzettségű, hazafias ev. pappá nevelte, kit is esperességünk a felső-pokorági pap Hüvösi Lajos személyében büszkén vallhat a magáénak. — Szive szelid érzelmek otthona volt, nyájas mindenkivel szemben, gyengéden szerető, főleg családjá s a kis gyermekek irányában. Szerény körében tehetségeinek lelkiismeretes felhasználásával lelkesen szolgálta a közőgyet, a hazafias népnevelés ügyét. Ki így élt, működött, méltó az emlékezetre, méltó fadaralmi után a békké nyugalomra. Temetésén nagy résztvevő közönség rotta le a veterán bajnok iránti kegyelet adóját, a kishonti esperesség papi karából, éltőn a főesperessel többen, a tanítói kar majdnem teljes számban, s a világiak részéről: Hámos Zoltán, Okolicsányi Gáspár, Rhythényi Béla, Pazar István, Molnár Gusztáv stb. — Erdeimeit szép beszédben, meleg érzellemmel méltatta Banezik Sámuel kokovai lelkész s felsőköri dekan, míg Ráho de rék fiatal tanítója ifj. Czéner Pál szívhez szóló beszüt mondtott felette. A kegyelet koszoruját óhajtuk e sorokkal tenni az igaz hazafi és népnevelő sírjára. — Legyen áldott emléke közöttünk! K. L.

Uj nögyület. Ratkón, a ratkői és vidéki vagyonatlan árvák és önvétők nélkül elszegényedett szülők gyermekeknek felségelése és neveltetése céljából jótékony nögyület alakult. Udvözöljük a ratkői hölgyeket a humanizmus útján s az egyetülethöz mindössze annyi szavunk van, hogy a gyermekek rendszeren nem lévén okai a szülők elszegényedésének: kár volt azt a megkülönböztetést tenni, hogy csak „önvétők nélkül elszegényedett“ szülők gyermekei számíthatnak az egylet segélyére. Sokszor a vetkes szülők Isten nevében növekedő gyermekei még sokszorta számalomra méltóbbak, mint a másfajta árvák!

Könyöradamányok vármegyeszerte való gyűjtésére adott engedélyt vármegyének alispánja az alsó-pokorági ev. ref. egyházb elöljáróságának, az ujonnan épült s összesen 4475 frtba került templomuk építési költségeinek részben való öszteremtése végett.

Adomány. A rimamurány-salgótarjani vasmű-részvénytársaság, ez a hatalmas vállalat, mely annyi szellemi és anyagi előnyére van a vármegyének, legujabbán ismét tanujelét adta áldozatkészségének. Mint ugyanis nekünk jelentik, a nagyroezei polgári iskola tápintezeti céljaira ezuttal már ötödizben ismét 100 frtot ajándékozott.

Tanítógyűlés. A Gömörvármegyei ált. tanítóegyesület tornallyai járáskörre Faluba János elnöke alatt Tornallyán, a ref. iskolában november 5-én tartotta meg öszi rendes közgyűlését. A tagok elég számosan (15) jelentek meg; de még mindig nagy a közöny, a mely utjáállja a tevékeny és pezsgő egyleti életnek! A közgyűlést megelőzőleg Urbán Imre tartott gyakorlati tanítást az „írvaolvasás“-bél az I. osztályban. Hegedűs János és Litkey György felszólalása után a tanítást sikerültnek mondotta ki a közgyűlés; de megjegyeztetett, hogy a felvett tananyag tulnag volt és több lezkenék képezhetne volna tárgyat Elnök a szépen át-gondolt beszédben üdvözölte a megjelent tagokat, mely után a jezőző helyettesítéséről kellett gondoskodni, a ki most mádszibben maradt távol; a jegyzői toll vitelére járáskörünk egyik legfiatalabb, ügybuzgó és tehetséges tagját: Szombati Lászlót kértük fel; a ki is a közohajnak megfelelt és a jegyzőkönyvet vezette! A multgyűlés jegyzőkönyve felolvastott, és azt tudomásul vettük. — Hegedűs János felolvasa nagy körültekintéssel megírt és igen sikerült munkátat: „A népiskola felszerelése és annak olésó beszerzési módja“ című tételről! Az egész munka felolvasását színtalan figyetemmel hallgattunk végig és az ottan felmondottakat egyhangyag magunkévé tettük! A munka felküldetk a választmányhoz! — K. Nagy Lajos: „Egy fogalmazási óra a népiskolában“ című tételről értekezett! Első sorban is a határozatlan címről mondotta el véleményét, melynek kapcsán a munka végén indítványozta, hogy kerestessék meg a választmány, hogy máskor a kitűzendő tételeknek határozott és félre-értést nem türó címet adjon! A munkában első sorban szó volt a fogalmazás fontosságáról, és másod sorban egy felvett és határozott tananyagu lezke kapcsán tárgyalatt a fogalmazási módszertani tanítása ugy, a mint azt egy óra alatt végeznie kell. A munka felolvasását hasonlóképen figyelemmel hallgatták végig, és az elmondott módszertani igazságokban a közgyűlés is osztozott! A munkát a közgyűlés szintén a választmányhoz akarta felküldeni, de szerző azt ellenezte, mert a felküldésből semmi hasznos és eredményest nem lát; legalább az eddig felküldött összes munkák — a semmiségre tünnek! — Több aprólekosabb ügy elintézése után élénkebb vita ke-

letkezett K. Nagy Lajos azon indítványa felett, a mely a k ö t e l e z ő m u n k á l k o d á s behozatalát célozta, vagyis annak kimondását, hogy a járáskör tagjai az időnként kijelölt tételeket betűsoros egymás utánban dolgozzák ki, hogy így a munkálkodás adcl senki ki ne bujhasson! — Az indítványhoz többen hozzá szölkak, mely el is fogadott azon hozziadással, hogy ha önkéntes vállalkozó nem akad, a tételeket betűsoros egymásutánban az elnökek joga legyen a tagok között kiosztani! — A tavaszi közgyűlés is Tornallyán, a zsidó iskolában lesz. — Körgyűlés után kedélyes közebéd következett, a hol is több fel-köszöntőt hallottunk; szölás megadóztatásából 2 frt folyt be, a mely a vármegyei tanítói segélyalapl javára adatik!

Iparvasut Dobsinán. A Schlosser K. L. féle műmalom igazgatósága a malomtól egy keskeny vágányú iparvasutat szeretne építeni a dobsinai állomásig s e célból az előmunkálatok megkezdhetése végett már lépéseket is tett az illetékes hatóságoknál. Mint most értesítünk, a vasut építéséhez szükséges engedély kinyerése némi késedelmet fog szenvedni azért, mert az érdekelték kérelmükhöz tervrajzokat nem esatolván, a helyszini tárgyalás megtartásához a kellő anyag hiányzik.

Állatorvosi állás. Jolsva városában az elhalálozás folytán megüresedett állatorvosi állás betöltésére most hirdet pályázatot az előljáróság. Az állással 400 frt fizetés s egyéb járandóságok vannak egybekapcsolva. Pályázat lehet f. november hó 30-ik napjáig

Helypenz-ügy. Jolsva város piaczi helypenz díjszabályzatát a kereskedelemügyi m. kir. miniszter nem hagyta jóvá annál az oknál fogva, mert a szabályzat terve szerint a vásárra, kirakodás végett egy nappal előbb érkező árusoktól már a vásár előtti napon is lehetne követelni külön helypenzt.

Kénytelen katonai parádé. Még a mult évben történt, hogy a jánosí községen átvonuló katonaság részére kirendelt előfogatokat a parancsnokság Bátka helyett Bejégi kényserítette fuvarozni, s ez által a községnek fölsőleges kiadásokat okozott. A dolog a községi számadások fölül vizsgálása során csak mostanában került nagyobb nyilvánosságra s ebből az a proposal vármegyének alispánja most megkereste a beszterezébenai honvéd hadkiegészítő parancsnokságot, hogy jövöre az ilyen önkénytelen „menetelésektől“ kimélje meg a vármegyénekbeli előfogatosok paripáit, amelyeknek a katonai erények ingyen való gyakorlásához egy csepp hajlandóságuk sinek.

Korecsolyaverseny. A rimaszombati iskolásoknak vetélytársra akadt a dobsinai iskolásokéban, s a versenyben mindjárt a kezdetnél egy hosszal meg is előzte a székvárosot. Míg t. i. a rimaszombati iskolások csak annyit határozott, hogy a polgári leányiskola növendékeinek szabad korecsolyázniok, ha tudnak hol és mivel: addig a dobsinaiak azt is elhatározták, hogy a maguk „polgári leányiskolának“ muszáj korecsolyázniok s számukra mindjárt külön jégpályát is készítettnek (könyví a dobsinaiaknak) söt — mint halljuk — társadalmi uton még azt is ki akarják vinni, hogy a szegényebb leánykák ingyen korecsolyát használhassanak.

A csizi ásványviz. most már csakugyan kétségbevonhatatlan — ásványviz. Akinék e felöl eddig tán kétfeljei lettek volna: az most már nyugodtan alhatik, mert az említett gazdag bróm és jódtartalmú vizet, — mely a nagyevű ásványhatalmasságok europai concertjében eddig csak olyasefel szerepelt vitt, mint pl. Bulgáriá a maga fejedelmével, — a helyügyminiszter, Molnár József rimaszombati lakos és érdektársai kértére, egy leg-ujabban kelt rendeletével hivatalosan is az „ásványvizek“ rangjára emelte.

Pótkávégyár Putnokon. Mondja még valaki, hogy a gyárípar nem terjed és nem fejlődik a mi vármegyénekben! Ihol ni már meg a Kohn Elías mit nem akarna csinálni Putnokon? Pótkávégyárat. És ha akarja, hát meg is csinálja, mert mint biztos forrásból értesülünk, most már teljesen elhárultak szándékának útja elől mindazok az akadályok, melyeket előbb részint a szomszéd-ság komaság, részint a törvényes formasságok gördítettek a nagy jövövel keesegtető vállalat elé. Most hát már nincs egyéb hátra, mint hogy az „életbevigő“ intézmény mellé még egy póttej és pótcukor pótygyárt is gründoljanak a putnokiak.

Szomorú rovat. Az emberi elmék megtévelyedésének következményeként kell tartanunk immár azt a szomorú valóságot, hogy vármegyének népének egyrésze — dacára az elrettentő számtalan példának — még most is tömegesen túlut esillogó ábrándviláganak esalगतó álmoképi után az új Eldorádóba: Amerikába. Ha ez tovább is így tart: vármegyének egyes vidékei hovahamarább néptelenekké válhatnak. Pedig hiába mondaná akárki, hogy nem lehetne itt is megkeresni a mindennapi kenyeret annak, aki dolgozni tud. Vagy ha már elvándorol valaki: mért nem megy legalább a Nagy Altdődre. Ott kevés a munkakéz és nagy a munkaber, elannyira, hogy az ottani munkásnép nélkülözhetlenségének tudrában, szinte zsarolja is már a munkaadókat s holmi kizadásféllel még pressiót is gyakorol, hogy a munkabért magasabbra strófolja. Pedig ott hust eszik, bort iszik a napszamos ember. Milyen szép kereset kínálkoznék ott a mi kevés igényű népünk számára! — Ennek a rövidke felsőhajtásnak kapcsán következökbek adjak a névsorát azoknak, akik legujabban kaptak kirándulási engedélyt: Gáspár Sámuel, Lindák József, Budinszky József, Antony János dobsinai, Schlesinger Netti kis-gömöri, Pál György tornallyai és Kulesár Miklós rakottvási lakosok. A következők pedig most folyamodtak utlevelekért: Banyák György, Batkó Pál, Czillik Dániel, Galló Sámuel, Jutkó György, Lyagó György, Pálove János, Utisz György, Varga András lukovistyei: Jedlovzsky Márton tóthegymegi; Lelkó András, Remenyik Sámuel, Uhrineskó János és Kuchárné Lipták Mária dobsinai; végül Ess Mihályné gerlicei és Koren János sankfalai lakosok. — Bizony ez hosszú névsor!

Zsebeles. Egri Péter a esomai koresmában többit szedvén magába „latvan esőpp“-nél: babérain megpihenni az istálló jászolba feküdt. Ezt az állapotát valaki felhasználva, az edes alomban szedergő Egri szive fölül a buzvilárist a benne levő 100 frttal együtt gyöngéd figyelemmel jobb helyre tette. A gyanu a koresmárosnára irányul, ki már többször árult el efféle előzékenységet vendégei iránt.

Hatóság elleni erőszak. Márton János és Boros János zehirjei lakosok a falu koresmajában illően ellátván magukat hangerősítövel, az őket éktelen ordítózsáikért esendre intő zehirjei éjjeli hatóságot fejszójk fóká-

val agyba-főbe verték. Józan fővel szánják-bánják már tettüket, de az nem sokat használ.

Községi költségvetések. A vármegyei községek egyrészének 1892. évi költségvetései most vannak hivatalos fölvizsgálat alatt a vármegyénél. Ezekből a következő adatokat közölhetjük: F a z e k a s - Z s a l u z s á n y évi szükséglete: 557 frt 80., fedezet: 369 frt 17., kivetendő pótdó: összege: 198 frt 32 kr. M a g y a r - H e g y m e g: szükséglet: 275 frt 53., fedezet: 142 frt 63., pótdó: 132 frt 90 kr. N a g y - S z u h a szüks. 388 frt 81., fedezet: 250 frt 53., pótdó: 148 frt 26 kr. O s g y á n: P o n g y e l o k szüks: 395 frt 61., fed: 114 frt 79., pótdó: 280 frt 85 kr. S u s á n y szüks: 617 frt 25., fed: 102 frt 50., pótdó: 521 frt 85 kr. S z e l e z e s z: 355 frt 65., fed: 90 frt 45., pótdó: 265 frt 20 kr. V á l y k ó s z: 247 frt 67., fed: 41 frt 71., pótdó: 216 frt 60 kr. T o r n a l l y a s z: 2408 frt 81., fed: 2235 frt 19., pótdó: 173 frt 62 kr. M é h i s z: 381 frt, fedezet: 107 frt 73., pótdó: 273 frt 27 kr. K ö v e e s e s s züks: 225 frt 03., fed: 92 frt 37., pótdó: 132 frt 66 kr. K i r á l y i s z: 235 frt 60., fed: 74 frt 70., pótdó: 160 frt 89 kr. V á r g e d e s z: 522 frt 32 kr. fed: 58 frt 10 kr., pótdó: 464 frt 22 kr. M a j o m s z: 173 frt 46. fed: 21 frt, pótdó: 152 frt 46. K i s - G ö m ö r i s z: 186 frt 83., fed: 110 frt, pótdó: 76 frt 83 kr. K e r e k g e d e s z: 148 frt 55., fed: 15 frt 50., pótdó: 133 frt 05 kr. G u s z o n a s z: 409 frt 13., fed: 70 frt, pótdó: 339 frt 13 kr. G o r t v a - K i s f a l u d s z: 165 frt 56., fed: 6 frt 20., pótdó: 159 frt 36 kr. D ú s a s z: 106 frt 20., fed: 2 frt, pótdó: 104 frt 20 kr. Z á d o r h á z a s z: 231 frt 98., fed: 24 frt 88 kr, pótdó: 207 frt 10 kr. R i m a s z e e s s z: 2293 frt 39., fedezet: 1331 frt 99 kr, pótdó: 961 frt 40 kr. M a r t o n f a l v a s z: 318 frt 80., fedezet: 170 frt 80., pótdó: 148 frt. I v á n y i s z: 366 frt 58., fed: 144 frt 20., pótdó: 222 frt 38 kr. O z a k ó s z: 486 frt 94., fedezet: 232 frt 44 kr., pótdó: 254 frt 50 kr.

Vegyes hírek.

A hercegprimás és tanítványai. Vaszary Kólos Magyarország hercegprimása, esztergomi érsek tudvalevő, hogy hosszabb ideig volt tanár Pápán, Esztergomban és Győrött; most hogy a király legkegyelmesebben esztergomi érsekké nevezte ki, tömördek üdvözlét kapott, jelesül tanítványaitól, a kik között az esztergomiak nem utolsó helyen szerepeltek. A hercegprimás sietett is a gratulációt megköszönni a f. hó 13-án a következő táviratot intézte *Finura Imréhez*, a kinek 1861—1865-ig volt felelhetlen tanára: Győr-Szent-Márton nov. 13-án este 7 óra 35 perc. *„Fogadjon saját és társai, volt tanítványaim üdvözlét, őszinte köszönetet. Vaszary Kólos.”* Képzeltető, mennyire örülnek a hercegprimás halás tanítványai.

Zsinati képviselők. A tiszai ág. ev. egyházkerület zsinati tanácsképviseleire beadott szavazatokat f. hó 10-én bontották fel, a Miskolcson Pékhy Tamás elnökle alatt tartott bizottsági ülésen. Az eredmény az, hogy a két legtöbb szavazatot nyert Hörk József (132) és Pákh Károly (82 szavazattal) képviselővé választották. Kramarsik Károly rosznyói tanár is kapott 50 szavazatot.

Gömöri fiu a Ludovikában. Vármegyénk nyári közgyűlésén a Ludovika-Akadémián létesített gróf Buttler János-féle alapítványi helyre első helyen ajánlott ifjabb Lokcsánszky Lajos felől, október 29-iki kelettel azt az értesítést küldi a honvédelmi miniszter, hogy nevezett ifju a szükséges felvételi vizsgálatot sikerrel kiállván, a tisztképző tanfolyamnak most már rendes növendékül véglegesen elfogadtatott.

Dr. Bernath István „Szövetkezés” című szakkönyvének 10. és 11-ik füzeté a megszokott tartalmas cikksorozattal jelent meg; melyek a pénzügyminiszternek a hitelszövetkezetek támogatása felől tett ígéreteivel, a munkás kérdésekkel s egyéb közgazdasági elvek gyakorlati alkalmazásával foglalkoznak. „Föllandulás” című alatt elő vannak sorolva azok a helyek is, a hol az országban újabb hitelszövetkezetek alakultak s bizonyos jelekből ítélve, arról a reménységről is tudomást veszünk ebből az cikkből, hogy nemsokára vármegyénk területén is nagyobb lendületet fog venni a szövetkezetek ügye.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

SALIGNAC & Cie COGNAC

Reszvénytársaság, alapítva 1809-ben, negy millió franknyi alaptőkével; ajánlják

„Cognac”-jukat

a legkiválóbb minőségben. Az 1867-iki párisi világiállításon a nagy arany éremmel, az 1891-ik évi bécsi nemzetközi társzer és házi szükségletek kiállításán pedig a nagy érdem-okmánynyal (legmagasabb kitüntetés) lettek kitüntetve.

Különlegesség: orvosi autoritásoktól ajánlott „Medicinal Cognac”.

Raktár: **Rimaszombaton Dickmann Armin urnál.**

Vezér-képviselők Ausztria-Magyarország részére:

HEINRICH MENDEL & Co

TEA, RUM és COGNAC beviteli cézég

Bécsben, I. Schottenrig 32. 1—6

Hirdetmény.

A nagyérdemű közönségnek szíves tudomására adom, hogy üzletemben legnemesebb fajtu

alma és körte

kapható. — Több megyebeli uraság kertjéből: így többek közt nagyságos **Ragalyi Ferencz** urtól is az egész gyümölcs-termet megvettem, minélfogva abban a helyzetben vagyok, hogy a legnemesebb fajtu, szép és tartós téli almát és körtét képes vagyok **akár meternázsánként, akár vékánként a lehető legjutányosabb áron** kiszolgálni.

Ezen kívül ajánlok **különböféle esemegéket**, déli gyümölcsöt, diót,ogyorót, lekvárt, gesztenyét, sajtokat, konzervált halakat és a legfinomabb **theát**.

Megrendelésre mindennemű **friss hal** is kapható. Végül általánosan elismert jó hírnévnek örvendő, naponként friss saját sütésű fehér és barna házi **kenyereket** ismételtlen ajánlom t. vevőim nagybecsű figyelmébe. — Mély tisztelettel

KOHN ADOLF,

Rimaszombat, Jánosi-utca 14. sz. a.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a liferalásokból kimaradott **3000 darab** nagyszerű, ugynevezett

„Huszár” lópokróc

gyors pénzükség miatt a gyári áron alól adatik. Ezen kitünő pokróczok 190 cm. hosszúak és 130 cm. szélesek, színes csíkokkal vannak ellátva, **vastag mint deszka, meleg mint a bunda**, míg a készletben tart, most csak

darabja párja **1 frt 68 kr. 3 frt 30 kr.**

Továbbá 4500 darab kitünő minőségű, óriási nagyságú

vászon agylepedő a 1 frt darabja,

2 méter hosszú, 145 cm. széles, ezelőtt 2 frt volt.

Megrendeléseket postautárvétiel vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközlő **FEKETE**

Bécsi áruház a magyar koronához

Wien, Margarethen, Rüdigerasse 1/57.

HERCZ ZSIGMOND

gazdasági gépgyára, kazánműhelye és vasöntődéje, **CLAYTON és SHUTTLEWORTH gépgyárosok képviselője**

MISKOLCZON.

Ajánlja nagy raktárát Clayton és Shuttleworth-féle elismert kitünő takarmánykészítő gépekben, nevezetesen: **szeckavágók, répavágók, répazuzok, darálók, malmok és gőzfűllesztők**ből, továbbá saját gyártmányu faállványu dobrendszerü három és négykésű szeckavágóit, olesó répavágókat igen jutányos áron.

Egy teljesen felszerelt gőzfűllesztő kazán, mely elegendő 100—150 darab marhának való fűllesztésére: 300 forint.

Nagyobb marhaállományok számára különösen ajánlok takarmánykészítő kamrákat járgány általi hajtásra, melyekre kívánatra részletes költségvetéssel szolgálok.

30785 IX. 1891. sz.

A rimaszombati magyar királyi pénzügyigazgatóságtól.

Árverési hirdetmény állami italmérésí jövedék bérletekre nézve.

A rimaszombati magyar királyi pénzügyigazgatóság részéről közhírré tétetik, misztint az 1888. évi XXXV. törvényezikk értelmében alólított községek területén a szeszés italoknak kimérése és kismértékbeni elárúsítása után fizetendő italmérésí adószedési jog 1892. évre feltétlen hatálylyal, 1893. és 1894. évekre a kölesönös felmondás fenntartásával, esetleg pedig mindhárom évre feltétlen hatálylyal, vagy esetleg a kizárólagos italmérésí jogosultság s ezzel együtt a korlátolt kismértékben való elárúsítás után járó adószedési jog, de csak 1892. évre nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik. — Az árverési feltételek ezen pénzügyigazgatóság írodavezetőségénél betekintethetők.

Szabályszerűen kikiáltott s a kikiáltási ár 10%-át képező bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok akár a felsorolt községekre együttesen, akár minden egyes községre nézve külön-külön a pénzügyigazgatóság főnökehez legkésőbb az árverés előtt egy órával benyújthatók. — Az árverés a rimaszombati magy. kir. pénzügyigazgatóság főnöki írodájában a kitett napon reggel 8 órakor fog megtartatni.

Község neve	Lakosság száma	Kikiáltási ár		Árverési határidő			Jegyzet.
		részletezés	frt	kr.	I.	II.	
1. Ujantálvölgyi üvegyártelep	798	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	3635	87	1891. decz. 14-én d. e.	1891. decz. 16-án d. e.	Drábova, Gizula, Ilavrillo és Jeszni pusztákkal együtt
2. Dulháza	198	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	3695	87	1891. decz. 14-én d. e.	1891. decz. 16-án d. e.	
3. Haesava	300	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	701	98	1891. decz. 14-én d. e.	1891. decz. 16-án d. e.	
4. Kövecses	256	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	540	—	1891. decz. 14-én d. e.	1891. decz. 16-án d. e.	
5. Méhi	623	Adóbeszedés joga kizárólagos jog	920	—	1891. decz. 14-én d. e.	1891. decz. 16-án d. e.	

Rimaszombat, 1891. évi november hó 13-án.

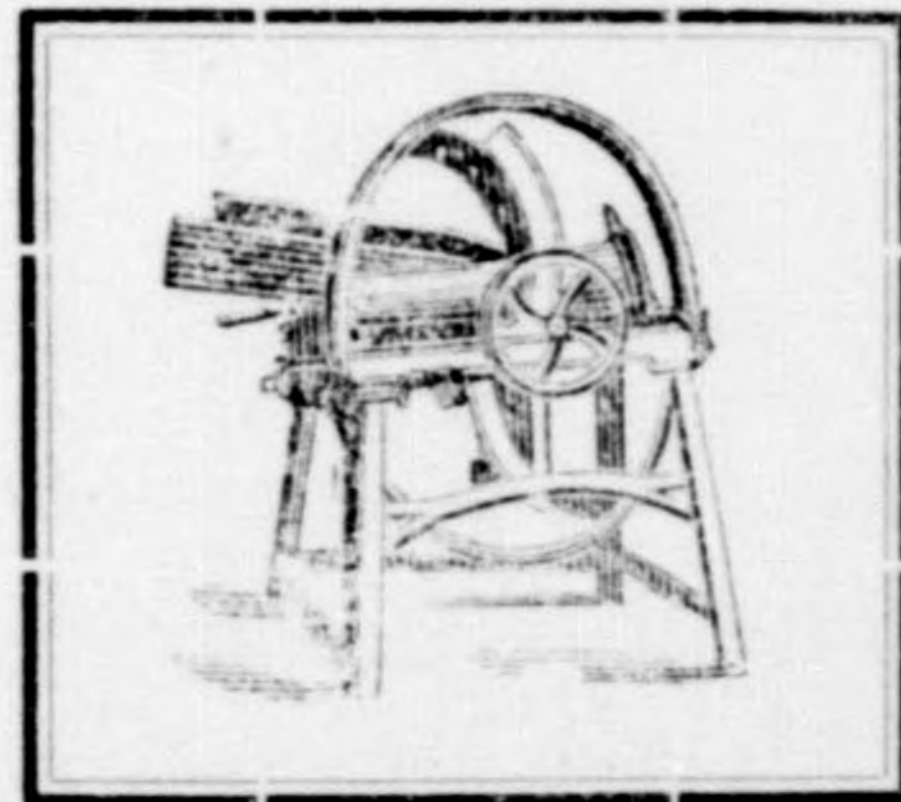
Netkovszky.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Eperjesi-ut 6. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával ezelszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

- Sorvető és szorvavető** gépeket,
- Szeckavágókat**, kézi vagy járgány hajtásra,
- Répavágókat** és tengeri morzsolókat,
- Olajsajtókat** és olajmag-pörkölőket,
- Örlő- és daráló-malmokat.**

Továbbá mindennemű

szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.